

HCS D

**Human capital and social
development.**

2026 – volume 18, issue 1

Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali.

2026 – 18-jild, 1-son

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI**

**Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali
Journal Human capital and social development
Журнал Человеческий капитал и социальноеразвитие
Jurnali**

18-jild, 1-son (fevral) 2026.

Jurnal 2021-yilda tashkil topgan.

Davriyligi: har ikki oyda

Davriy nashirning rasmiy nomi: “Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish”-“Human capital and social development”-“Человеческий капитал и социальное развития” O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 19.05.2021 sanada berilgan №1179 guvohnomasi bilan ro‘yhatdan o‘tgan.

Jurnal: O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2023-yil 29-avgustdagi 342/5-son qarori bilan tasdiqlangan Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) Ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yhatiga kiritilgan.

Jurnal asoschilari: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Inson resurslari va mahalla tarqqiyotini boshqarish instituti.

Nashr etuvchi: SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi.

Xalqaro indeksi: ISSN 3030-3672

Tahririyat telefoni: +998 (94) 283 56 78, +998 (90) 502 13 03

Pochta manzili: 140104, Samarqand shahar., Universitet xiyoboni, 4

Web-sayt: www.hcsd.samdu.uz.

E-mail: muhridinrabbimov@gmail.com

**«INSON KAPITALI VA IJTIMOYIY RIVOJLANISH»
«HUMAN CAPITAL AND SOCIAL DEVELOPMENT»
«ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ»
JURNALI**

Bosh muharrir: t.f.d., prof. Xalmuradov Rustam Ibragimovich

Bosh muharrir o‘rinbosari: i.f.d., prof. Arabov Nurali Uralovich

Kotib: PhD, dots. Nasimov Ikrom Xusanovich

Texnik muharrir: assistent., Rabbimov Muxriddin Musoqul o‘g‘li

TAHRIRIYAT KENGASHI

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. Abdurahmonov Qalandar Xodjayivech

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. G‘ulomov Saidaxror Saidaxmedovich

PhD, professor Arindam Banik (Xalqaro menejment instituti, Hindiston)

PhD, professor (Szechenyi Istvan universiteti, Vengriya) Mahendru Mandeep Kaur

PhD, professor (Balikesir universiteti, Balikesir, Turkiya) Blend Ibrahim

PhD, professor Jiye Li (Sian Jiatong universiteti, Xitoy Xalq Respublikasi)

DSc, professor (Vengriya Qishloq xo‘jaligi va hayotiy fanlar tadqiqot universiteti, Vengriya) Zoltan Lakner

PhD, dots. Djurakulov Shoxrux Davronovich (SamDU)

i.f.n., dots. Yuldashev Shamsiddin Qiyomiddinovich (SamDU)

i.f.n., dots. Nizamov Axtam Numonovich (SamDU)

i.f.n., dots. Bozorov Berdimurod Ulug‘murodovich (SamDU)

i.f.n., dots. Boboqulov Bahromqul Mamatkulovich (SamDU)

i.f.n., dots. Usmonova Dilafruz Karshiyevna (SamDU)

i.f.n., dots. Alibekova Saodat Lapasovna (SamDU)

PhD, dots. Ulug‘murodova Nodira Berdimuradovna (SamDU)

PhD, dots. Eshburiyev Umarbek Rashidovich (SamDU)

PhD, dots. Bakayev Ziyovuddin Toshbolta o‘g‘li (SamDU)

PhD, dots. Karjavova Xurshida Abdumalikovna (SamDU)

PhD, dots. Boltayev Burxon Sadinovich (SamDU)

PhD, dots. Djalilov Faxriddin Azimovich (SamDU)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA IJTIMOY XIZMATLAR BOZORI MARKETING TADQIQOTLARI TAHLILI VA KO'RSATGICHLARI

N.I.Azizova

Kattaqo'rg'on davlat pedagogika instituti, Samarqand, O'zbekiston.

OPEN ACCESS

HCSD

Correspondence

Azizova Nilufar Ikrom qizi

Kattaqo'rg'on davlat pedagogika
instituti asisstanti

Email: ikramovanilyufar@gmail.com

Тел: +99893 005 12 21

Received: 14 January 2026

Revised: 22 January 2026

Accepted: 18 February 2026

Published: 28 February 2026

Funding source for publication:
Samarkand State University.

Publisher's Note: HCSD stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Copyright: Journal Human capital and social development © 2 by Samarkand State University is licensed <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasida ijtimoiy xizmatlar bozori rivojlanishining hozirgi holati, marketing tadqiqotlarining o'rni va asosiy ko'rsatkichlari tahlil qilinadi. Ijtimoiy xizmatlar bozorining tarkibiy tuzilishi, talab va taklif omillari, raqobat muhiti hamda iste'molchilarning xulq-atvoriga ta'sir etuvchi marketing mexanizmlari o'rganiladi. Shuningdek, sohada olib borilayotgan marketing tadqiqotlarining samaradorligi, ularning amaliy ahamiyati va rivojlanish tendensiyalari baholanadi. Tahlillar asosida ijtimoiy xizmatlar bozorini yanada rivojlantirish, marketing strategiyalarini takomillashtirish va xizmatlar sifatini oshirish bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Kalit so'zlar: ijtimoiy xizmatlar bozori, marketing tadqiqotlari, xizmatlar sektori, bozor ko'rsatkichlari, talab va taklif, marketing strategiyasi.

АНАЛИЗ И ПОКАЗАТЕЛИ МАРКЕТИНГОВЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ РЫНКА СОЦИАЛЬНЫХ УСЛУГ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН

Аннотация: В данной статье анализируется текущее состояние развития рынка социальных услуг в Республике Узбекистан, роль маркетинговых исследований и их основные показатели. Изучаются структурная структура рынка социальных услуг, факторы спроса и предложения, конкурентная среда и маркетинговые механизмы, влияющие на поведение потребителей. Также оценивается эффективность проводимых в данной области маркетинговых исследований, их практическая значимость и тенденции развития. На основе анализа разработаны предложения и рекомендации по дальнейшему развитию рынка социальных услуг, совершенствованию маркетинговых стратегий и повышению качества услуг.

Ключевые слова: рынок социальных услуг, маркетинговые исследования, сектор услуг, рыночные показатели, спрос и предложение, маркетинговая стратегия.

ANALYSIS AND INDICATORS OF MARKETING RESEARCH OF SOCIAL SERVICES MARKET IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

Annotation: This article analyzes the current state of development of the social services market in the Republic of Uzbekistan, the role of marketing research and its main indicators. The structural structure of the social services market, supply and demand factors, the competitive environment, and marketing mechanisms affecting consumer behavior are studied. The effectiveness of marketing research conducted in the field, their practical significance, and development trends are also assessed. Based on the analyzes, proposals and recommendations are developed for further development of the social services market, improvement of marketing strategies, and improvement of the quality of services.

Keywords: social services market, marketing research, service sector, market indicators, supply and demand, marketing strategy.

Kirish

O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda ijtimoiy sohani modernizatsiya qilish, xizmatlar sifatini oshirish, ularning manzilliligini ta'minlash hamda davlat va xususiy sektor hamkorligini kengaytirish bo'yicha tizimli islohotlar amalga oshirilmoqda. Ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish jarayonida bozor tamoyillarini joriy etish, samarali boshqaruv mexanizmlarini qo'llash va marketing yondashuvlaridan foydalanish zarurati ortib bormoqda. Chunki ijtimoiy xizmatlar bozori o'zining nomoddiylik, iste'molchi bilan bevosita aloqadorligi, talabning differensiallashganligi va davlat tomonidan tartibga solinishi kabi xususiyatlari bilan boshqa xizmatlar turlaridan farq qiladi. Shu nuqtai nazardan, marketing tadqiqotlari ijtimoiy xizmatlar bozorini rivojlantirishda muhim ilmiy-amaliy vosita hisoblanadi. Marketing tadqiqotlari orqali iste'molchilarning ehtiyoj va xulq-atvori o'rganiladi, bozor segmentatsiyasi amalga oshiriladi, xizmatlar sifati va raqobatbardoshligi baholanadi hamda samarali marketing strategiyalari ishlab chiqiladi. Ayniqsa, ijtimoiy xizmatlar ko'rsatishda talab va taklif nisbatini aniqlash, xizmatlardan foydalanish darajasi, qamrov ko'rsatkichlari va moliyaviy samaradorlikni baholash bozorni chuqur tahlil qilishni talab etadi. Bugungi kunda ijtimoiy xizmatlar bozorida mavjud muammolar — xizmatlar sifati va standartlarining bir xilligi, hududlar kesimida nomutanosib rivojlanish, axborot ochiqligining yetarli emasligi hamda iste'molchilar ehtiyojini kompleks o'rganish mexanizmlarining sustligi — marketing tadqiqotlarini tizimli ravishda olib borishni taqozo etmoqda. Shuningdek, raqamli texnologiyalarning joriy etilishi, elektron platformalar va

ma'lumotlar bazalarining kengayishi marketing tahlillarini yanada takomillashtirish imkonini bermiqda. Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasida ijtimoiy xizmatlar bozori marketing tadqiqotlarining nazariy-uslubiy asoslari, amaliy ko'rsatkichlari hamda rivojlanish tendensiyalari tahlil qilinadi. Shuningdek, sohadagi mavjud muammolar aniqlanib, ijtimoiy xizmatlar bozorini samarali rivojlantirish hamda marketing mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan xulosalar va takliflar ishlab chiqiladi. Tadqiqot natijalari ijtimoiy xizmatlar sektorida boshqaruv samaradorligini oshirish, resurslardan oqilona foydalanish va xizmatlar sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

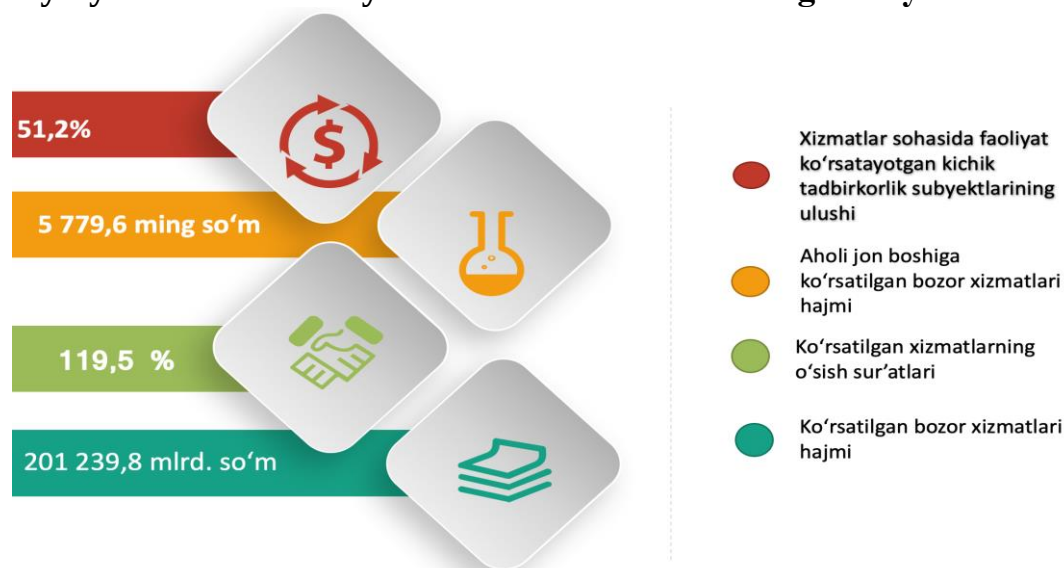
Adabiyotlar sharhi: Mavzu yuzasidan Ashurov va Turaev (2023) – ijtimoiy xizmatlar bozorining strukturaviy o'zgarishlari, davlat-xususiy sherikligi mexanizmlari va ularning samaradorligini tahlil qilgan. Bundan tashqari, X. Ismoilov (2024) – ijtimoiy xizmatlar bozorida segmentatsiya va iste'molchi ehtiyojlarini aniqlash, marketing tadqiqotlarining strategik qarorlar qabul qilishdagi rolini asoslab bergan. Hamda, S. Yo'ldoshev (2025) – Davlat –xususiy sherikchiligi asosidagi marketing yondashuvlari, raqamli marketing vositalarini joriy etish va xizmatlar sifatini oshirish zarurligini tahlil qilgan.

Tadqiqot metodologiyasi: Bugungi kunda xizmatlar sohasi iqtisodiyotning eng istiqbolli hamda jadal rivojlanayotgan yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. U savdo va transport xizmatlaridan boshlab moliyaviy xizmatlar, sug'urta faoliyati hamda turli vositachilik xizmatlarigacha bo'lgan keng qamrovli faoliyat turlarini o'z ichiga oladi. Iqtisodiy jihatdan taraqqiy etgan

mamlakatlarda aynan xizmatlar sektori bandlik darajasi bo'yicha yetakchi o'rinni egallaydi. Xizmatlar sohasining izchil kengayib borishi milliy daromadlar o'sishiga, aholi farovonligi va munosib turmush darajasining ta'minlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Xizmatlarning sifat jihatdan yuksalishi va turlarining ko'payishi mehnat unumdorligini oshiradi, iste'mol xarajatlarini qisqartiradi, vaqt tejalishiga xizmat qiladi

hamda bo'sh vaqtdan samarali foydalanish imkonini kengaytiradi. O'zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiya qilish jarayonida xizmat ko'rsatish sohasining ahamiyatini yanada kuchaytirish muhim vazifa sifatida qaralmoqda. Chunki ushbu sohaning barqaror va yuqori sur'atlarda rivojlanishi mamlakat iqtisodiy o'sishining muhim omillaridan biri hisoblanadi.

2025- yil yanvar-sentabr oylarida xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari

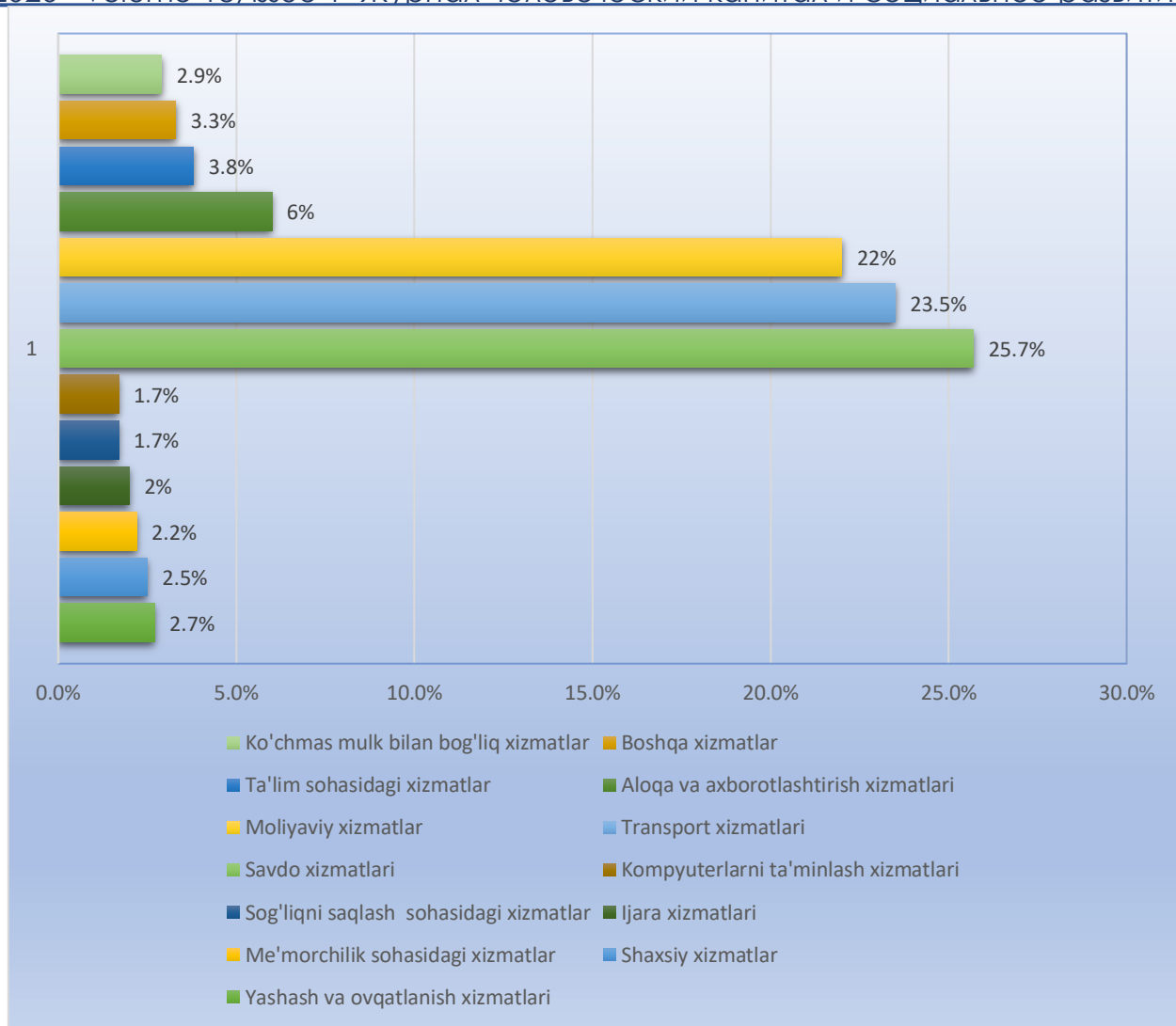

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2025- yilning yanvar-sentabr oylarida bozor xizmatlari umumiy hajmi 201 239,8 mlrd so'mni tashkil etgan. Nominal qiymat esa 45 790,3 mlrd so'mga oshgan. Taqqoslash natijalariga ko'ra, o'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 119,5 % ni tashkil qilgan.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarilgan xizmatlar

Xizmat ko'rsatish sohasining tezkor o'sishi yangi faoliyat turlari va investitsiya imkoniyatlarining paydo bo'lishi bilan chambarchas bog'liq. Bugungi kunda kredit va moliyaviy xizmatlar, axborot va telekommunikatsiya, tibbiyot, intellektual xizmatlar hamda ko'ngilochar xizmatlar eng yuqori sur'atlarda rivojlanmoqda.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarida savdo sektori eng yirik ulushga ega bo'lib, 2025- yilning yanvar-sentabr oylarida ularning hissasi 25,7 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, transport xizmatlari 23,5 %, moliyaviy xizmatlar 22,0 %, aloqa va axborot xizmatlari esa 6,0 % ko'rsatkich bilan yuqori o'sish darajasini qayd etdi. Kompyuterlarni ta'mirlash xizmatlari hajmida ozgina o'sish kuzatilib, ularning ulushi atigi 1,7 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, sog'liqni saqlash xizmatlari ham 1,7 %, ijara xizmatlari 2,0 %, me'morchilik, muhandislik tadqiqotlari, texnik sinov va tahlil xizmatlari 2,2 %, shuningdek, shaxsiy xizmatlar 2,5 % ko'rsatkich bilan nisbatan sekin sur'atlarda o'sdi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining o'sishi

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining o'sish sur'atlarini taqqoslaganda: 2020-yildan 2021-yilgacha bo'lgan davrda ta'lim xizmatlari 45,8 %, moliyaviy xizmatlar 28,8 %, sog'liqni saqlash xizmatlari 28,7 %, ijara xizmatlari 26,6 %, kompyuterlarni ta'mirlash 25,0 %, ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar 24,4 % va aloqa hamda axborotlashtirish xizmatlari 21,0 % o'sish sur'atlari bilan ajralib turdi.

O'zbekiston Markaziy Osiyo mintaqasida strategik ahamiyatga ega bo'lib, mintaqaviy jarayonlarda muhim rol o'ynaydi. Mamlakatning geografik joylashuvi transport tarmog'ining

rivojlangan tizimiga ega bo'lishini ta'minlaydi. Transport xizmatlarining umumiy hajmida avtomobil transporti 55,0 % ulush bilan yetakchi bo'ldi. Quvurlar orqali yuk tashish xizmatlari transport hajmining 14,7 % ini tashkil etdi. Shu bilan birga, temir yo'l transporti orqali ko'rsatiladigan xizmatlar umumiy transport xizmatlari hajmining 12,8 % ini tashkil qildi.

Transport xizmatlaridagi eng katta ulush avtomobil transportiga to'g'ri keladi, xususan, yuk va yo'lovchilarni tashish xizmatlarida. Avtomobil transporti boshqa transport turlari bilan solishtirganda bir qator afzalliklarga ega: u yo'nalish va marshrutlar bo'yicha

moslashuvchanlikni ta'minlaydi, xizmatlar tez va qulay yetkazib berilishini kafolatlaydi hamda narx jihatdan nisbatan arzon hisoblanadi. Shu sababli avtomobil transporti nafaqat shahar ichidagi, balki shaharlararo va hududlararo yuk va yo'lovchi tashish bozorida eng yuqori talabga ega bo'lib, transport xizmatlari

sektorining yetakchi yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Bundan tashqari, avtomobil transporti logistika tizimida muhim rol o'ynaydi, boshqa transport turlari bilan uzviy integratsiya orqali tovar va xizmatlar oqimini samarali ta'minlash imkonini beradi.

Tashish xizmatlari bo'yicha avtomobil transporti tuzilmasi, % da

2024-y. yanvar-sentabr	2025-y. yanvar-sentabr
33,4 yuk tashish	37,5 yuk tashish
66,6 yo'lovchi tashish	62,5 yo'lovchi tashish

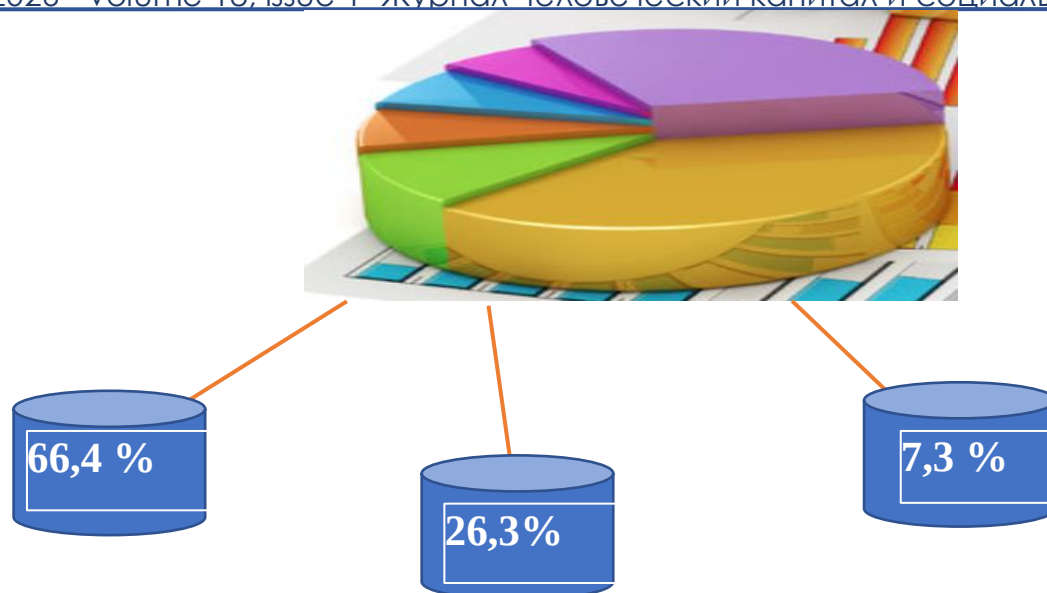
2025-yilning yanvar-sentabr oylarida yo'lovchi avtotransporti xizmatlarining ulushi 62,5 % ni tashkil etdi. Taqqoslash ma'lumotlariga ko'ra, 2024-yilning mos davrida yo'lovchi tashish xizmatlarining salmoq vazni 66,6 % bo'lgan. Shu bilan birga, 2024- yilning yanvar-sentabr oylarida yuk tashish xizmatlarining salmoq vazni 33,4 % ni tashkil etgan bo'lsa, 2025-yilning shu davrida yuk tashish xizmatlari avtotransport orqali ko'rsatilgan bozor xizmatlarining umumiy hajmida 37,5 % ulushga ega bo'ldi. Shuningdek, 2025-yilning yanvar-sentabr oylarida avtomobil transporti orqali ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 26 078,3 mlrd so'mga teng bo'lib, 2024- yilning mos davriga nisbatan 13,4 % ga oshganligi qayd etildi. Ushbu ma'lumotlar avtomobil transporti xizmatlarining iqtisodiyotdagi barqaror o'sish tendentsiyasini va transport sohasining umumiy bozor hajmiga sezilarli ta'sirini ko'rsatadi

Savdo xizmatlari tarkibi, % da (2025-yil yanvar-sentabr oylarida)

2025-yilning yanvar-sentabr oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida savdo xizmatlarining ulushi 25,7 % ni tashkil etib, qiymat ifodasida 51 820,5 mlrd so'mga teng

bo'lgan. Taqqoslash maqsadida qayd etish joizki, 2025- yilning mos davrida savdo xizmatlari hajmi 41 487,0 mlrd so'mni tashkil qilgan hamda umumiy bozor xizmatlari hajmida ularning ulushi 26,7 % darajasida qayd etilgan. Mazkur ko'rsatkichlar 2025-yilda savdo xizmatlari hajmining mutlaq qiymatda oshganini, biroq umumiy tarkibdagi ulushida biroz pasayish kuzatilganini ko'rsatadi.

2024-yilning yanvar-sentabr oylarida chakana savdo xizmatlarining ulushi savdo xizmatlari umumiy hajmining 68,0 % ini tashkil etgan. 2025-yilning mos davrida esa mazkur ko'rsatkich 66,4 % darajasida qayd etilib, savdo xizmatlari tarkibining deyarli to'rt dan uch qismini egallagan. Bu esa chakana savdo hajmining yuqori salmoqqa ega ekanligini, biroq uning nisbiy ulushida ma'lum darajada pasayish kuzatilganini ko'rsatadi. Ulgurji savdo xizmatlari (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) ulushi 2025-yilning yanvar-sentabr oylarida 26,3 % ni tashkil etgan bo'lsa, 2024-yilning mos davrida ushbu ko'rsatkich 25,4 % darajasida qayd etilgan. Bu esa ulgurji savdo segmentida nisbiy o'sish tendensiyasi mavjudligini anglatadi.

Shuningdek, 2024-yilning yanvar-sentabr oylarida avtomobillar va mototsikllarning ulgurji hamda chakana savdosi, jumladan, ularni ta'mirlash xizmatlari savdo xizmatlari umumiy hajmining 6,6 % ini tashkil etgan. 2025-yilning mos davrida esa mazkur ko'rsatkich 7,3 % ga yetgan bo'lib, ushbu yo'nalishda xizmatlar hajmi kengayganligini ko'rsatadi. 2025-yilning yanvar-sentabr oylarida moliyaviy xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatadiki, ushbu sohada asosiy ulushni bevosita moliyaviy xizmatlar tashkil etgan. Xususan, bank operatsiyalari, kreditlash, depozit xizmatlari, investitsiya faoliyati hamda boshqa moliyaviy vositachilik xizmatlari umumiy moliyaviy xizmatlar hajmining 88,8 % ini egallagan. Mazkur ko'rsatkich moliyaviy bozor infratuzilmasining iqtisodiyotdagi ustuvor o'rni va bank-moliya institutlarining faol ishtirokini tasdiqlaydi. Sug'urta xizmatlari esa moliyaviy xizmatlar tarkibida 5,6 % ulushni tashkil etgan.

Ushbu segment aholi va xo'jalik yurituvchi subyektlarning moliyaviy xavflarini kamaytirish, ularning mulkiy va shaxsiy manfaatlarini himoya qilishda muhim rol o'ynaydi. Sug'urta bozorining

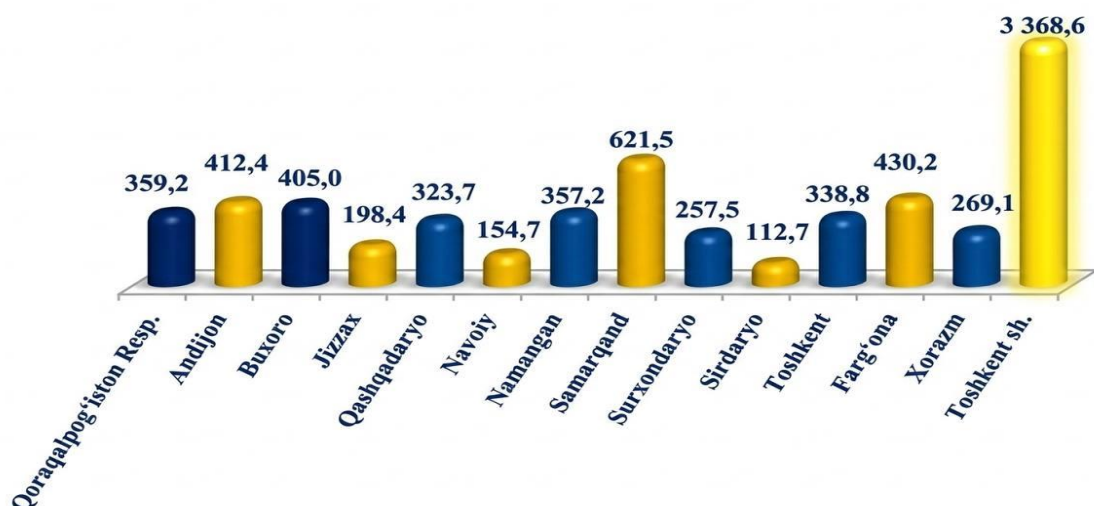
rivojlanishi iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va investitsion muhitni yaxshilashda muhim omil sifatida namoyon bo'ladi. Shuningdek, yordamchi moliyaviy faoliyat bo'yicha xizmatlar ham 5,6 % ulush bilan qayd etilgan. Ushbu turdagi xizmatlarga lizing, faktoring, brokerlik, konsalting, to'lov tizimlari bilan bog'liq xizmatlar va boshqa moliyaviy infratuzilmani qo'llab-quvvatlovchi faoliyat turlari kiradi. Mazkur yo'nalish moliyaviy tizimning samarali ishlashini ta'minlash, moliyaviy operatsiyalarni tezkor va xavfsiz amalga oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Umuman olganda, 2025-yilning yanvar-sentabr oylarida moliyaviy xizmatlar tarkibida bevosita moliyaviy vositachilik xizmatlarining ustunligi saqlanib qolgan bo'lsa-da, sug'urta va yordamchi moliyaviy faoliyat segmentlarining ham barqaror ulushi moliya bozorining diversifikatsiyalashuv jarayoni davom etayotganini ko'rsatadi. Bu esa milliy iqtisodiyotning modernizatsiya jarayonida moliyaviy sektorning strategik ahamiyatini yanada mustahkamlaydi.

Ta'lim sohasidagi xizmatlar 2025-yilning yanvar-sentabr oylarida ta'lim xizmatlari hududlar kesimida

notekis taqsimlanganligi kuzatildi. Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, mazkur davrda ta'lim sohasida xizmatlar hajmining eng yuqori ko'rsatkichlari Samarqand (621,5 mlrd so'm), Farg'ona (430,2 mlrd so'm), Andijon (412,4 mlrd so'm) va Buxoro (405,0 mlrd so'm) viloyatlarida qayd etilgan. Shuningdek, Toshkent shahrida ta'lim xizmatlari hajmi 3 368,6 mlrd so'mni tashkil etib, boshqa hududlarga nisbatan sezilarli ustunlikka ega bo'lgan. Aksincha, nisbatan past ko'rsatkichlar Sirdaryo (112,7 mlrd so'm), Navoiy (154,7 mlrd so'm), Jizzax (198,4 mlrd so'm), Surxondaryo (257,5

mlrd so'm) hamda Xorazm (269,1 mlrd so'm) viloyatlarida kuzatilgan. Mazkur ko'rsatkichlar ta'lim xizmatlari hajmining hududiy jihatdan differensiallashganligini, ya'ni yirik iqtisodiy va demografik markazlarda xizmatlar hajmi yuqori, iqtisodiy salohiyati nisbatan past hududlarda esa past darajada shakllanganligini ko'rsatadi. Bu esa ta'lim infratuzilmasi, aholining zichligi, xususiy ta'lim muassasalari faoliyati hamda investitsiya muhitining hududlar bo'yicha farqlanishi bilan izohlanadi.

Hududlar bo'yicha ta'lim xizmatlari hajmi (mlrd so'mda), 2025-yilning yanvar–sentabr oylaridagi ko'rsatkichlar.

Hududlar kesimida xizmatlar sohasining rivojlanishi

Tahlil qilinayotgan davrda hududlar kesimida xizmatlar sohasining rivojlanishida sezilarli tafovutlar kuzatildi. Xususan, Toshkent shahri tomonidan ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmining o'sishiga eng katta hissa qo'shildi. 2025-yilning yanvar–sentabr oylarida mazkur hududda xizmatlar hajmi 2024- yilning mos davriga nisbatan 17 101,6 mlrd so'mga oshib, 73 981,5 mlrd so'mni tashkil etdi. Ushbu ko'rsatkich poytaxtning mamlakat xizmatlar bozoridagi yetakchi mavqeini

tasdiqlaydi. Shuningdek, nisbatan yuqori hajm ko'rsatkichlari Toshkent viloyati (15 027,7 mlrd so'm), Samarqand (13 116,2 mlrd so'm), Farg'ona (12 762,7 mlrd so'm) hamda Andijon (10 968,1 mlrd so'm) viloyatlarida qayd etildi. Bu hududlarda xizmatlar sohasining rivojlanishi aholi sonining yuqoriligi, iqtisodiy faollik darajasi hamda infratuzilmaning nisbatan rivojlanganligi bilan izohlanadi. Umuman olganda, 2025-yilning yanvar–sentabr oylarida O'zbekiston Respublikasi bo'yicha

ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 201 239,8 mlrd so'mni tashkil etib, o'sish sur'ati 119,5 % darajasida qayd etildi. Aholi jon boshiga xizmatlar hajmi esa 5 779,6 ming so'mga teng bo'ldi.

Hududlar kesimida ham ijobiy o'sish dinamikasi saqlanib qolgan bo'lib, ayrim viloyatlarda o'sish sur'atlari respublika o'rtacha ko'rsatkichidan yuqori darajada shakllangan. Mazkur natijalar hududiy iqtisodiy siyosatning samaradorligini, xususan, iqtisodiy jihatdan istiqbolli loyihalarni amalga oshirish orqali mintaqaviy rivojlanishni rag'batlantirish imkoniyatlari

mavjudligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, xizmatlar sohasini rivojlantirish hududlarning moliyaviy salohiyatini oshirishda muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda. 2017–2021- yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi doirasida amalga oshirilgan kompleks chora-tadbirlar hududlarda xizmatlar infratuzilmasini kengaytirish, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash hamda investitsion muhitni yaxshilash orqali ushbu sohaning barqaror o'sishini ta'minlashga xizmat qildi

Hududlar nomi	Hajm, mlrd. so'm
O'zbekiston Respublikasi	201 239,8
Qoraqalpog'iston Respublikasi	5 925,8
Andijon	10 968,1
Buxoro	8 957,6
Jizzax	4 649,7
Qashqadaryo	9 434,1
Navoiy	5 213,4
Namangan	8 268,8
Samarqand	13 116,2
Surxondaryo	7 292,5
Sirdaryo	3 044,1
Toshkent	15 027,7
Farg'ona	12 762,7
Xorazm	6 089,3
Toshkent shahri	73 981,5

Takliflar: Tadqiqot natijalariga asoslanib, O'zbekiston Respublikasida ijtimoiy xizmatlar bozorini yanada rivojlantirish va marketing faoliyatini takomillashtirish maqsadida bir qator amaliy takliflarni ilgari surish maqsadga muvofiqdir. Avvalo, ijtimoiy xizmatlar sohasida tizimli va muntazam marketing tadqiqotlarini yo'lga qo'yish zarur. Bozor kon'yunkturasini doimiy monitoring qilish, iste'molchilar ehtiyojlari, xulq-

atvori va afzalliklarini chuqur o'rganish xizmatlar segmentatsiyasini aniq belgilash hamda samarali strategiyalar ishlab chiqish imkonini beradi. Shu orqali resurslardan oqilona foydalanish va xizmatlar portfelini optimallashtirishga erishiladi. Bundan tashqari, raqamli marketing vositalari va zamonaviy axborot texnologiyalarini keng joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi. Raqamlashtirish jarayoni xizmatlar sifati

monitoringini kuchaytirish va boshqaruv qarorlarini ilmiy asosda qabul qilish imkonini beradi. Shuningdek, ijtimoiy xizmatlar sifatini baholash va sertifikatlash tizimini takomillashtirish dolzarb masalalardan biridir. Xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlar faoliyatini yagona mezonlar asosida baholash, reyting tizimini joriy etish va iste'molchilar fikrini inobatga olish sog'lom raqobat muhitini shakllantirishga xizmat qiladi. Bu esa xizmatlar sifatining barqaror oshishiga va iste'molchilar qoniqish darajasining yuksalishiga olib keladi. Ijtimoiy xizmatlar sohasida davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarini kengaytirish ham muhim yo'nalish hisoblanadi. Xususiy sektor ishtirokini rag'batlantirish, investitsiya muhitini yaxshilash va infratuzilmani modernizatsiya qilish orqali xizmatlar qamrovi va sifati sezilarli darajada oshirilishi mumkin. Shu bilan birga, marketing va xizmatlar boshqaruvi yo'nalishida malakali kadrlar tayyorlash va ularning kasbiy salohiyatini oshirish zarur, chunki inson kapitali mazkur sohaning barqaror rivojlanishida hal qiluvchi omil hisoblanadi. Hududlar kesimida mavjud tafovutlarni kamaytirish ham strategik vazifa sifatida qaralishi lozim. Buning uchun infratuzilmani rivojlantirish, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, imtiyozli moliyalashtirish mexanizmlarini kengaytirish orqali ijtimoiy xizmatlar bozorini hududlarda yanada faollashtirish maqsadga muvofiqdir. Umuman olganda, mazkur takliflarning kompleks amalga oshirilishi ijtimoiy xizmatlar bozorining institutsional asoslarini mustahkamlash, marketing strategiyalarining samaradorligini oshirish hamda xizmatlar sifatini yuksaltirishga xizmat qiladi. Natijada ijtimoiy xizmatlar sohasi

mamlakat iqtisodiy rivojlanishining muhim tarkibiy qismi sifatida aholi farovonligini ta'minlashda yanada muhim o'rin egallaydi.

Xulosa Mazkur maqolada olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston Respublikasida ijtimoiy xizmatlar bozori so'nggi yillarda barqaror rivojlanish bosqichiga o'tgan bo'lib, uning tarkibiy tuzilishi tobora diversifikatsiyalashib bormoqda. Bozorning shakllanishi va kengayishida demografik omillar, aholi daromadlari dinamikasi, davlat siyosati, institutsional islohotlar hamda xususiy sektor faolligi muhim rol o'ynamoqda. Ijtimoiy xizmatlar sohasida talab va taklif o'rtasidagi muvozanatni ta'minlash, xizmatlar sifati va ommabopligini oshirish masalalari dolzarb ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot jarayonida marketing mexanizmlarining ijtimoiy xizmatlar bozoridagi o'рни alohida baholandi. Iste'molchilarning xulq-atvori, ehtiyoj va kutishlari, narx sezgirligi hamda xizmat sifati haqidagi tasavvurlari marketing strategiyalarini shakllantirishda asosiy omil bo'lib xizmat qilishi aniqlandi.

Ijtimoiy xizmatlar bozorida mavjud muammolarni tahlil qilish natijasida bir qator tizimli kamchiliklar aniqlanadi. Jumladan, xizmatlar sifati va qamrovining yetarli emasligi, aholining xizmatlar haqida xabardorlik darajasining pastligi, axborot tizimlarining integratsiyalashmaganligi hamda raqamli texnologiyalardan foydalanish darajasining cheklanganligi bozor samaradorligini pasaytiruvchi asosiy omillar hisoblanadi. Bundan tashqari, marketing yondashuvining yetarli darajada joriy etilmaganligi xizmatlar taklifining iste'molchilar ehtiyojlariga to'liq mos kelmasligiga olib kelmoqda.

Mazkur muammolarni hal etishda marketing tadqiqotlari asosida qarorlar qabul qilish muhim ahamiyatga ega. Xususan, iste'molchilar ehtiyojlarini muntazam o'rganish, xizmatlar sifatini baholash va monitoring qilish orqali xizmat ko'rsatish tizimini takomillashtirish mumkin. Shu bilan birga, zamonaviy marketing vositalari – raqamli marketing, ijtimoiy tarmoqlar, mobil ilovalar va onlayn platformalardan foydalanish orqali xizmatlar haqida aholining xabardorligini oshirish va ularga bo'lgan talabni rag'batlantirish mumkin.

Raqobat muhitining kuchayishi esa xizmat ko'rsatuvchi subyektlardan innovatsion yondashuvlar, differensiallashgan takliflar va samarali kommunikatsiya siyosatini talab etmoqda.

Shuningdek, sohada olib borilayotgan marketing tadqiqotlarining samaradorligi ijtimoiy xizmatlar bozorini chuqur o'rganish, maqsadli auditoriyani aniqlash, xizmatlar portfelini optimallashtirish hamda resurslardan oqilona foydalanish imkonini berishi ta'kidlandi. Marketing tadqiqotlari natijalari asosida ishlab chiqilgan strategik qarorlar xizmatlar sifatini oshirish, iste'molchilar qoniqish darajasini kuchaytirish va bozor barqarorligini ta'minlashga xizmat qiladi. Umuman olganda, ijtimoiy xizmatlar bozorini yanada rivojlantirish marketing strategiyalarini takomillashtirish, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, iste'molchiga yo'naltirilgan boshqaruv modelini kuchaytirish hamda davlat va xususiy sektor hamkorligini rivojlantirish bilan bevosita bog'liqdir.

FOYDALANILGAN MANBALAR RO'YXATI:

1. Ashurov, B., & Turaev, J. (2019). Ijtimoiy xizmatlar bozorining samaradorligi: huquqiy va iqtisodiy aspektlar. *Tashkent Economic Journal*, 3 45–59.
2. Ismoilov, X. (2020). Ijtimoiy xizmatlar marketingi: bozor segmentatsiyasi va iste'molchi ehtiyojlari. *Marketing and Management in Uzbekistan*, 4(1), 12–28.
3. O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika Qo'mitasi. (2021). *Bozor xizmatlari hajmi bo'yicha hududlar kesimida statistik ko'rsatkichlar* [Ma'lumotlar bazasi]. Toshkent, O'zbekiston. <https://stat.uz/uz/official-statistics/services-2021.pdf>
4. O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika Qo'mitasi. (2021). *O'zbekiston bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar hajmi: yanvar–sentyabr 2021* [Rasmiy statistik ma'lumotlar bazasi]. Toshkent, O'zbekiston. <https://stat.uz/uz/official-statistics/services-jan-sep-2021.pdf>
5. O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika Qo'mitasi. (2021). *Xizmatlar – 2021: choraklik hisobot* [PDF]. Toshkent, O'zbekiston. <https://stat.uz/uz/official-statistics/services-2021.pdf>
6. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va Sanoat Vazirligi. (2022). *Ijtimoiy xizmatlar bozorining statistik ko'rsatkichlari*. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va Sanoat Vazirligi.
7. O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika Qo'mitasi. (2021). *Savdo xizmatlari hajmi va ulushi: yanvar–sentyabr 2021* [PDF]. Toshkent, O'zbekiston. <https://stat.uz/uz/official-statistics/trade-services-2021.pdf>
8. Yo'ldoshev, S. (2021). DXSh va raqamli marketing strategiyalari ijtimoiy xizmatlar bozorida. *Journal of Public Policy and Governance*, 2(4), 31–49.

CONTENTS

1	Yang Jie	4-14
	MAPPING THE TREND AND FUTURE DIRECTION OF TOURIST FLOW MONETIZATION MECHANISMS IN ANCIENT CITIES OF WORLD CULTURAL HERITAGE AT THE OMNI-MEDIA ERA	
2	Mu Zhendi	15-34
	VIRTUAL PORT COORDINATION AS A CROSS-BORDER GOVERNANCE MECHANISM FOR SEAPORT-DRY PORT MULTIMODAL TRANSPORT SYSTEMS: EVIDENCE FROM NINGBO-ZHOUSHAN AND TASHKENT	
3	Djalilov Faxriddin Azimovich, Sayfiddinov Shaxzod Baxodirovich	35-42
	DAVLAT ISH BILAN BANDLIK XIZMATI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	
4	Xaitov Oxun Nomoz o'g'li, Botirov Og'abek Jasurbek o'g'li	43-48
	YANGI O'ZBEKISTONDA ICHKI TURIZMNING HUDUDIIY IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI	
5	Абдуллаева Зульфия Иззатовна	49-58
	БИБЛИОМЕТРИЧЕСКОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ДИНАМИКИ ИЗУЧЕНИЯ СОЦИАЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ СФЕРЫ УСЛУГ	
6	Ubaydullaev G'ayrat Zuvaytovich	59-64
	INSON KAPITALINI BOSHQARISH MINTAQANING IJTIMOIIY-IQTISODIY VA INNOVATION RIVOJLANISHINING OMILI SIFATIDA	
7	Шерматов Ахрор Абдихакимович	65-70
	НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ТЕРМИНУ «ИНВЕСТИЦИИ»	
8	Xolmirzaev Elbek Baxtiyorovich, Ergasheva Farog'at Baxriddin qizi	71-77
	O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA INNOVATION MUHITNI SHAKLLANTIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING ROLI	
9	Azizova Nilufar Ikrom qizi	78-87
	O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA IJTIMOIIY XIZMATLAR BOZORI MARKETING TADQIQOTLARI TAHLILI VA KO'RSATGICHLARI	
10	Махмудов Суннатжон Абдужаббор Угли	88-93
	РОЛЬ СОЦИАЛЬНЫХ ПРОГРАММ В ПОВЫШЕНИИ УРОВНЯ ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ	
11	Turayeva Nargiza Rustamovna	94-103
	RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA ISHLAB CHIQARISH KLASSTERLARINI BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	
12	Mahmudova Zarrina Zayniddinovna	104-109
	THE COMPETITIVENESS OF HOTEL ENTERPRISES	
13	Sultanova Nigina Utkurovna	110-116
	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MEHMONXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	
14	Sattorov Shahboz Hayrullo o'g'li	117-121
	SANOATNI MODERNIZATSIYA QILISH JARAYONIDA YASHIL IQTISODIYOT TAMOIYILLARINI JORIY ETISH YO'NALISHLARI	
15	Norboyev Allayor Islomovich	122-127
	DEMOGRAFIK JARAYONLAR SHAROITIDA YOSHLAR BANDLIGINI TA'MINLASH MASALALARI	
16	Davronbek Tokhtiev	128-135
	ADVANCING TOURISM-LED ECONOMIC DEVELOPMENT IN TRANSITION ECONOMIES: MULTILATERAL GOVERNANCE AND POLICY INNOVATION STRATEGIES	

17	Ibragimov Aydos Maratovich	136-141
	OLIY TA'LIM MUASSASALARINING TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDAGI RAQOBATBARDOSHLIGINI SHAKLLANTIRISH	
18	Kengboyeva Mavluda Yuldashbayevna	142-149
	BALANCING FINANCIAL AND NON-FINANCIAL REWARDS: EXPLORING EMPLOYEE MOTIVATION AND PERFORMANCE IN EMERGING ECONOMIES	
19	Nizamov Akmal Ahtamovich	150-159
	JAHON SAVDO TASHKILOTI VA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA LOGISTIKA MASALALARI	
20	Nigina Usmanova Marupovna	160-164
	KORXONALARDA INSON RESURLARI TAHLILINI UZLIKSIZ HAMDA TIZIMLI AMALGA OSHIRISHNI TA'MINLOVCHI KOMPLEKS AXBOROT HAMDA KOMPLEKS KO'RSATKICHLAR TIZIMINI O'Z ICHIGA OLGAN "K2+T" MEXANIZMI	
21	Sharifov Shuhrat Saidahmadovich, Sharipova Yuldiz Ilxambek qizi	165-171
	MAISHIY XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI VA ISTIQBOLLARI (SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA)	
22	Amirov Akmal Merojovich	172-182
	INKLUZIV TURIZMNI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBA VA UNI O'ZBEKISTON TURIZMIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	
23	Ismoilova Feruza Kubaymurodovna, Khasanov: Hasanov G'olibjon Safarboy o'gli, Abdusalomov Nurmuhammad Alisher o'g'li	183-190
	KORXONALAR FAOLIYATINI RAQAMLASHTIRISH ORQALI RAQOBATBARDOSHLIK VA MEXNAT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	
24	Aliqulov Samar Abdirashidovich	191-199
	RIJOVJALANGAN MAMLAKATLARDA TURIZM XIZMATLARI BOZORI RAQOBATDOSHLIGINI BAHOLASH VA RIVOJLANTIRISH AHAMIYATI	
25	Sharifov Shuhrat Saidahmadovich, Norboboyev Azizbek Egamberdi o'g'li	200-208
	KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK FAOLIYATINING IJTIMOY-IQTISODIY AHAMIYATI	
26	Rustamov Otabek Akbarovich	209-216
	GLOBAL TURIZM IQTISODIYOTI VA MADANIY MEROSNING MAMLAKATLAR DAROMADLARIGA TA'SIRI: TAHLIL VA O'ZBEKISTON UCHUN ISTIQBOLLI TAKLIFLAR	
27	Xamdamov Asrorbek Ozodjon o'g'li	217-223
	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARDA KREDITLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	
28	Jaxonova Odina Xakimjon qizi	224-230
	SUN'IY INTELLEKTNING RAQAMLI IQTISODIYOTDAGI AHAMIYATI	
29	Haydarov Jasur Baxodir o'g'li	231-238
	SHAHAR ICHKI TRANSPORT TIZIMINING TURIZM INFRATUZILMASIGA TA'SIRI VA SAMARADORLIGI	
30	Ayubov Ilyos Ilxomovich	239-244
	TURIZM SOHASIDAGI INVESTITSIYA OQIMLARINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI	